

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИМИ ГРОМАДЯНАМИ

Таджиєв Алламурат

Науковий керівник: к.юр.н., д. пед. н., Малихіна Я. А.

Харківський навчально-науковий інститут ДВНЗ «УБС»

Актуальність теми. У сучасних умовах глобальних змін в економіці України, появи нових господарських структур різних форм власності та розширення меж ринку в контексті економічних зв'язків важливе місце посідають питання раціонального та ефективного ведення малого підприємництва. У свою чергу становлення малого підприємництва в країні залежить, зокрема, від стану забезпечення доступу іноземних громадян до такої організаційно-правової форми бізнесу, як фізична особа-підприємець.

У науковій літературі питання щодо набуття іноземними громадянами статусу фізичної особи-підприємця висвітлюється досить обмежено. В працях таких видатних вчених та практиків, як Л. І. Глов'юк, Б. О. Дудковського, А. О. Міхальської, увагу зосереджено на питанні нормативного регулювання процедури реєстрації іноземного громадянина у якості фізичної особи — підприємця. Проте у цих роботах набуття іноземними громадянами статусу фізичної особи — підприємця не розглядається з позиції реалізації ними свого конституційного права на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, та стану гарантування цього права в Україні.

Викладення основного матеріалу. Відповідно до ст. 26 Конституції України іноземні громадяни і особи без громадянства, які знаходяться в Україні на законних підставах, користуються тими ж правами і свободами, а також несуть такі ж обов'язки, як і громадяни України, — за винятками, встановленими Конституцією, законами або міжнародними договорами України. При цьому винятку у вигляді заборони іноземному громадянину займатися підприємницькою діяльністю Конституція України не встановлює, а отже він може бути суб'єктом господарювання за однієї умови — законності перебування на території України. [1,2]

Згідно ст. 50 Господарського кодексу України, передбачено право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності, яке вона здійснює за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом.

При цьому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» не встановлено окремого (порівняно із

громадянами України) порядку державної реєстрації іноземних громадян як фізичних осіб — підприємців.

Згідно ст. 2 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» та статтею 129 Господарського кодексу України, також визначено, що іноземні громадяни та особи без громадянства, при здійсненні господарської діяльності в Україні користуються такими самими правами і мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, якщо інше не передбачено цим Кодексом, іншими законами. [2,3]

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» іноземні громадяни та особи без громадянства можуть у встановленому порядку іммігрувати в Україну на постійне проживання або прибути для працевлаштування на визначений термін, а також тимчасово перебувати на її території. Іноземні громадяни та особи без громадянства, які іммігрували на постійне проживання або прибули для тимчасового працевлаштування, отримують посвідки відповідно на постійне або тимчасове проживання. Порядок видачі дозволу на імміграцію, а також посвідки на постійне проживання визначається Законом України «Про імміграцію» .[4,5]

Іноземні громадяни та особи без громадянства, які перебувають в Україні на інших законних підставах, вважаються такими, що тимчасово перебувають в Україні. Вони зобов'язані в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, зареєструвати свої паспортні документи в органах Державної прикордонної служби і виїхати з України після закінчення відповідного терміну перебування.

Отже, незважаючи на скасування інституту прописки, законодавство зобов'язує іноземних громадян, які прибули в Україну на законних підставах, зареєструвати своє місце проживання. Крім того, реєстрація місця проживання є фактично єдиною можливістю підтвердити факт проживання іноземного громадянина за певною адресою з метою реєстрації в якості фізичної особи — підприємця.

Висновки. Таким чином, встановлені перешкоди на шляху до реєстрації іноземними громадянами у якості фізичних осіб — підприємців є порушенням принципу національного режиму інвестиційної та господарської діяльності, згідно статті 7 Закону України «Про режим іноземного інвестування».

Виходячи із цього вважаємо, що порядок реєстрації у якості фізичної особи — підприємця для іноземних громадян має бути реформований та максимально наближений до порядку, встановленого для громадян України, та дозволяти реєстрацію фізичної особи — підприємця одразу після реєстрації за місцем проживання.

Список літератури

1. Глов'юк Л. Реєстрація іноземців як суб'єктів підприємницької діяльності / Л. Глов'юк // Підприємництво, господарство і право. — 2013. — № 1. — С. 78–81.

2. Дудковський Б. Іноземні громадяни як суб'єкти підприємницької діяльності / Б. Дудковський // Право України. — 2014. — № 4 — С. 92–96.

3. Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2003. — №№ 40–44. — Ст. 356. 9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2003. — № 31–32. — Ст. 263.

4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2012. — № 19–20. — Ст. 179.

5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2003. — № 18, № 19–20, № 21–22. — Ст. 144.